

ANTOLOGIES *Per Rafael Vallbona*

Explicar-nos, però bé

Com s'han d'articular les relacions entre les cultures que hi ha a l'Estat és un dels problemes pendents de resoldre en trenta anys de democràcia i font de conflictes d'entesa, marcats més pel desconeixement que no pas per l'existència de cap conflicte real, una circumstància aquesta que només és present en la mirada esbiaixada i partidista dels polítics.

Amb el nou Estatut i una certa remodelació de l'estructura autonòmica de l'Estat, l'encaix de Catalunya a Espanya resta encara pendent d'establir uns relacions culturals bilaterals sòlides i no sotmeses a la conjuntura política de cada moment. Des de Catalunya les iniciatives es multipliquen, però no sempre van totes en el mateix sentit ni intensitat. Pensar que la culpa és dels que no ens volen entendre és el més fàcil; però com volem explicar-nos si no ho fem a l'ensens i amb un mateix criteri?

L'editorial Barcino (segell de la Fundació Lluís Carulla) protagonitza una iniciativa lògica i coherent en tots els aspectes. L'any passat va firmar un conveni amb edicions DVD per coeditar clàssics catalans en castellà. Els dos primers fruits de l'acord són *Llibre d'amic e amat*, de Ramon Llull, en una exquisida edició bilingüe marca de la casa traduïda per Eduardo Moga, i *Lo Somni*, de Bernat Metge, en versió de Jordi Carrion. Els llibres s'han presentat ja a les universitats d'Oviedo i Salamanca i aviat ho faran a l'Ateneu de Sevilla i al centre Blanquerna de Madrid. *Les Poesies*, de Jordi de Sant Jordi, traduïdes per Josep Maria Micó, coordinador general del projecte, i *Curial e Güelfa*, són els pròxims títols que, com els primers, quan es publicuin ho seran integrats dins el catàleg general de DVD, amb la mateixa normalitat amb que el segell ha publicat *En la plenitud del temps*, de Charles Tomlinson, per citar només un dels extraordinaris títols d'aquesta editora. La iniciativa de Barcino es complementa amb el conveni amb el segell anglès Tamesis, pel qual ja s'han publicat,

en edició bilingüe sempre, *The Catalan Expedition to the East: from the Chronicle of Ramon Muntaner*, traduïda de Robert D. Hughes, i *Ausias March: Verse Translations of Thirty Poems*, en versió de Robert Archer. La cultura catalana presentada tal i com és, sense pors ni triomfalismes, sense estar a la defensiva, de tu a tu, normal.

A l'altre extrem del criteri de com explicar-nos a Espanya per buscar un vertebraent lògic, durador i consistent intel·lectualment, se situa la línia actual

del centre Blanquerna de la Generalitat a Madrid. La nova seu, inaugurada fa un any en ple centre cultural, davant del Círculo de Bellas Artes i el Instituto Cervantes, i que aplega també la delegació del Govern català a la capital de l'Estat, és la mostra d'una actitud poruga i que sempre acaba demanant perdó per ser com s'és, diferent. Les lleixes de la llibreria estan plenes de llibres en castellà, àdhuc escrits originalment en aquesta llengua; és a dir, llibres que es poden trobar a qualsevol llibreria de la

ciutat. Llavors, quina necessitat hi ha d'obrir botiga al centre de Madrid? El delegat, Santiago Torres, fa servir arguments tan pintorescos com el de dir que «Marsillach va ser un català que va transcendir al català» per justificar que l'aparador estigui colgat de les memòries de l'actor desaparegut, llibre escrit i editat únicament en castellà. Què anem a explicar així? Què volem fer entendre de la cultura catalana?

Obres clàssiques de la literatura catalana traduïdes al castellà i l'anglès. / S. COGOLLUDO